

REFERAT Oppvekstutvalget d. 05-11-2024

Mødedato Tirsdag d. 05. november 2024 kl. 16:00

Mødested Formanskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	9
Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 15.10.2024.....	10
Plan for videreutvikling av Bragdøya 2025 - 2028.....	12
Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand k	14
Høringssvar - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester.....	31
Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen.....	33
Hjertesoner og trafikksikkerhetsplaner for skolene - forslag til videre arbeid.....	35
Orientering om forprosjekt, Fact ung.....	37
Muligheter for utsatt og fremskutt skolestart i Kristiansand.....	41

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Presentasjon til Oppvekstutvalget

Økonomiplan 2025 oppvekstutvalget 05november

Komplett innkalling_ Oppvekstutvalget (05.11.2024)

Saksliste Oppvekstutvalget 05.11.2024

PROTOKOLL OPPVEKSTUTVALGET

Dato: 05.11.2024
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 54/24 - 61/24
Møtets varighet: Kl. 16.00 til 19.00
Møteleder: Leder i utvalg Arve Stokkelien

Til stede:

Arve Stokkelien (H)
Nicolai Østeby (H)
Grethe Jakobsen Alver (H)
Silje Vårlid (KRF)
Øistein Hatlebakk (FRP)
Jannicke Svaba Halvorsen (FRP)
Ida Branthus Hirst (AP)
Heidi Johansen (SV)
Ian Martin Reed (INP)
Kristin Tallaksen (H)
Åse-Gunn Linda Mosvold Hogga (PP)

Forfall:

for Ingrid Trønnes Mæhre (H)
for Helén Rosvold Andersen (PP)

Til stede fra administrasjonen:

Svein Tore Kvernes, stabsleder oppvekst, plan og forvaltning
Rune Opstad Heggdal, kommunalsjef skole/sfo
Gudrun Svensson, konstituert kommunalsjef barnehage
Jon Wergeland, kommunalsjef barn og familie
Astrid Benestvedt, rådgiver oppvekst, barn og familie
Eva Sand, utvalgsssekretær

Dessuten møtte:

Ronny Myrene, FUB
Oskar Skjelbred Pettersen, ungdommens bystyrerepresentant

Utdelt i møte:

Økonomiplanen 2025–2028 Oppvekst

Orientering – Økonomiplan 2025 – 2028 Oppvekst

v/Svein Tore Kvernes, stabsleder oppvekst, plan og forvaltning

- Noen hovedlinjer
- Korrigert netto driftsresultat og disposisjonsfond
- Utfordringsbildet
- Strategier
- Hva er økonomiplanen
- Rammene
- De største budsjettprioriteringene
- Det er ellers flere andre endringer i budsjettet
- Demografi 1-5 år
- Demografi 6-15 år
- Omprioriteringer – for styrke rammene i barnehage og skole (vedtatt i fjor/tidligere)
- Mottaksskolen
- Barnehagebehovsplan
- Beregnet etterspørsel i forhold til antall plasser
- Satser til private barnehager
- Andre øremerkede ordninger fra statsbudsjettet
- Samlet situasjon (utenom demografi, lønns- prisvekst og «tekniske korreksjoner»)
- Betalingssatser
- Ny tilskuddsordning – aktivitetstilbud
- Investeringer – oversikt
- Pågående/ferdigstilte prosjekter
- Lauvåsen skole
- Tordenskjoldsgate skole
- Brattbakken skole og bydelshus
- Skolebehovsplan (Skobo)avsetning
- Andre investeringer
- Tilskudd til frivillige organisasjoner
- Planoppgaver
- Politikermodulet i Framsikt
- Oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel
- Andre nasjonale rammebetingelser og aktuelle planer som får betydning

Orientering – Forprosjekt FACT UNG

v/Astrid Benestvedt, prosjektleder

Forprosjekt FACT UNG

- FACT-Fleksibel aktivt oppsøkende behandling (i lokalmiljøet)
- Fra workshop i Kristiansand- om målgruppen:
- MÅLGRUPPE i Kristiansand:
- Fra kartleggingen:

54/24 Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 15.10.2024 (ark.nr. 2024000072)

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 15.10.2024
(Enst.)

55/24 Plan for videreutvikling av Bragdøya 2024 - 2028
(ark.nr. 2020053877)

Oppvekstutvalgets innstilling

Formannskapet vedtar *Plan for videreutvikling av Bragdøya 2024-2028*.
(Enst.)

Oppvekstutvalget ønsker å fortsatt ha en politisk representant i styret.
(6/5)

Forslag:

Repr. Ida Branthus Hirst (AP) fremmet følgende tilleggsforslag:
«Oppvekstutvalget ønsker å fortsatt ha en politisk representant i styret.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt
Tilleggsforslaget fra AP ble vedtatt med 6 mot 5 stemmer (FrP, KrF, Høyre Nicolai Østeby og Kristin Tallaksen)

56/24 Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune"
(ark.nr. 2024006864)

Oppvekstutvalgets innstilling

Bystyret tar saken til orientering.
(Enst.)

57/24 Høringssvar - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester
(ark.nr. 2024019090)

Oppvekstutvalgets innstilling

Formannskapet vedtar forslag til høringsinnspill på "Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester".
(Enst.)

58/24 Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen
(ark.nr. 2024023807)

Oppvekstutvalgets innstilling

Bystyret tar saken til orientering
(Enst.)

59/24 Hjertesoner og trafikksikkerhetsplaner for skolene - forslag til videre arbeid
(ark.nr. 2024024246)

Oppvekstutvalgets innstilling

Formannskapet stiller seg bak forslag til videre arbeid med hjertesoner og ber administrasjonen:

- Utpeke koordinator for arbeid med hjertesoner og trafikksikkerhetsplaner for skolene som angitt i anbefalinger for videre arbeid.
- Prioritere holdningsskapende arbeid for at færrest mulig kjører barna til skolen.
(Enst.)

60/24 Orientering om forprosjekt, Fact ung
(ark.nr. 2024022652)

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekst/helseutvalget tar saken om forprosjekt Fact ung til orientering
(Enst.)

61/24 Muligheter for utsatt og fremskutt skolestart i Kristiansand
(ark.nr. 2024024199)

Oppvekstutvalgets innstilling

Saken tas til orientering
(Enst.)

Oppvekstutvalget ber administrasjonen sørge for at alle foresatte får informasjon om mulighetene for fremskutt og utsatt skolestart før siste året i barnehagen.
(10/1)

Forslag:

Repr. Nicolai Østeby (H) fremmet følgende fellesforslag fra Høyre og FrP:
«Oppvekstutvalget ber administrasjonen sørge for at alle foresatte får informasjon om mulighetene for fremskutt og utsatt skolestart før siste året i barnehagen.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.
Fellesforslaget fra Høyre og FrP ble vedtatt med 10 mot 1 stemme (AP)

EVENTUELT:

Repr. Jannicke Svaba Halvorsen (FrP) fremmet følgende oversendelsesforslag:

Vedtak:

Oppvekstutvalget ber administrasjonen om å redegjøre for bemanningssituasjonen i barnehagene. Det er ønskelig at administrasjonen legger frem tiltak for å redusere sykefraværet. Dersom disse tiltakene medfører økonomiske konsekvenser, må disse også presenteres.

(Enst.)

Forslag:

«Oppvekstutvalget ber administrasjonen om å redegjøre for bemanningssituasjonen i barnehagene. Det er ønskelig at administrasjonen legger frem tiltak for å redusere sykefraværet. Dersom disse tiltakene medfører økonomiske konsekvenser, må disse også presenteres.»

Votering

FrP sitt oversendelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

Repr. Jannicke Svaba Halvorsen (FrP) tok opp følgende spørsmål:

«Oppvekstutvalget ber administrasjonen redegjøre for mulighetene og kostnadsbilde av løpende barnehageopptak. Hva vil det koste å innføre ekstra telletidspunkt?»

Spørsmålet trekkes og fremmes i Fremsikt.

Repr. Jannicke Svaba Halvorsen (FrP) tok opp følgende spørsmål:

«Oppvekstutvalget ber administrasjonen om å undersøke mulighetene for å gi FAU/FUB representant tilgang til å sende ut felles meldinger til alle foreldre i Visma.»

Spørsmålet vil bli svart ut i oppvekstutvalgets møte 12.11.24.

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 54/24: Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 15.10.2024

Bilag

Protokoll Oppvekstutvalget 15.10.2024

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024000072
Saksbehandler Eva Sand

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oppvekstutvalget	05.11.2024	54/24

GODKJENNING AV OPPVEKSTUTVALGETS PROTOKOLL AV 15.10.2024

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.11.2024 SAK 54/24

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 15.10.2024
(Enst.)

06.11.2024

Punkt 55/24: Plan for videreutvikling av Bragdøya 2025 - 2028

Bilag

Vedtak Form, 06112024, Sak 103/24, Plan for videreutvikling av Bragdøya 2024 - 2028

Vedtak KULT, 17102024, Sak 73/24, Plan for videreutvikling av Bragdøya 2024 - 2028

Vedtak KOMM, 22102024, Sak 62/24, Plan for videreutvikling av Bragdøya 2024 - 2028

Vedtak ARMU, 31102024, Sak 191/24, Plan for videreutvikling av Bragdøya 2024 - 2028

Samarbeidsavtale Bragdøya kystlag og Kristiansand kommune 2021_signert

Forslag til plan for videreutvikling av Bragdøya 2024-2028

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2020053877
Saksbehandler Marianne Laukvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kultur- og idrettsutvalget	17.10.2024	73/24
2 Kommunalutvalget	22.10.2024	62/24
3 Areal- og miljøutvalget	31.10.2024	191/24
4 Oppvekstutvalget	05.11.2024	55/24
5 Formannskapet	06.11.2024	103/24

PLAN FOR VIDEREUTVIKLING AV BRAGDØYA 2025 - 2028

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.11.2024 SAK 55/24

Oppvekstutvalgets innstilling

Formannskapet vedtar *Plan for videreutvikling av Bragdøya 2024-2028*.
(Enst.)

Oppvekstutvalget ønsker å fortsatt ha en politisk representant i styret.
(6/5)

Forslag:

Repr. Ida Branthus Hirst (AP) fremmet følgende tilleggsforslag:
«Oppvekstutvalget ønsker å fortsatt ha en politisk representant i styret.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt
Tilleggsforslaget fra AP ble vedtatt med 6 mot 5 stemmer (FrP, KrF, Høyre Nicolai Østeby og Kristin Tallaksen)

05.11.2024

Punkt 56/24: Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune”

Bilag

Vedtak Eldre, 11112024, Sak 47/24, Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune”

Vedtak Form, 20112024, Sak 109/24, Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune”

Vedtak RPF, 11112024, Sak 67/24, Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune”

Vedtak ARMU, 14112024, Sak 202/24, Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune”

Vedtak byst, 27112024, Sak 171/24, Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune”

Vedtak HELSEUTV, 12112024, Sak 66/24, Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune”

Dato 25. oktober 2024
Saksnr.: 2024006864-10
Saksbehandler Tor Kydland
Godkjent av Brede Skaalerud
Kristin Eidet Robstad
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Oppvekstutvalget
Eldrerådet
Helseutvalget
Formannskapet
Areal- og miljøutvalget
Bystyret

Møtedato

11.11.2024
05.11.2024
11.11.2024
12.11.2024
20.11.2024
14.11.2024
27.11.2024

Ivaretagelse av konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune"

Forslag til vedtak

[Bystyret tar saken til orientering.](#)

Sammendrag

Den 19/6-24 fattet bystyret vedtaket,

"Bystyret ber om en sak om hvordan innholdet i FN-konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse (CRPD) blir ivare tatt i Kristiansand, og hvor det er forbedringsbehov".

Denne saken kom opp i forbindelse med sak knyttet til omlegginger i tjenester innen området habilitering. Dog er vedtaket generelt formulert, og konvensjonens virkning på enkelte områder/tema utenfor habiliteringsområdet medtas derfor til orientering.

I denne saken vil kommunedirektøren gjøre rede for Kristiansand kommunes etterlevelse av forventninger som ligger til Kristiansand kommunes etterlevelse av de forventninger som ligger til The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (heretter benevnt som CRPD), og om eventuelle forbedringer man ser er nødvendige for å etterleve konvensjonen. Konvensjonens nåværende rettslige status legges til grunn for saken.

For å kunne vurdere forbedringsområder er det nødvendig å redegjøre for hva konvensjonens rettslige status i Norge innebærer for å belyse problemstillingen.

FN sine menneskerettighetskonvensjoner er inntatt på ulike måter i norsk rett, og får med det en ulik rettslig status, som igjen medfører at disse får en ulik betydning på individnivå.

Den 13. desember 2006 vedtok FN CRPD. Samme dag vedtok FN en tilleggsprotokoll til CRPD, som bla. ga individuell klagerett til et oppnevnt klageorgan (Komitee) dersom en mener at staten ikke oppfyller sine plikter etter konvensjonen. Norge undertegnet konvensjonen i 2007. Den trådte i kraft i 2008, og ble ratifisert av Norge i 2013, og dermed forpliktet staten seg til å gjennomføre konvensjonen i norsk rett. Tilleggsprotokollen er ikke signert av Norge.

CRPD er pr. i dag ratifisert av Norge, og det er staten som er rettssubjekt, ikke fysiske eller juridiske personer. Dette modifieres da Høyesterett har sagt at intern rett skal tolkes slik at denne ikke står i motstrid til forpliktelsene nedfelt i den ratifiserte konvensjonen. Dette kalles presumsjonsprinsippet.

Implementeringsgrad av CRPD har ved flere anledninger vært et tema for Stortinget, men man har hver gang besluttet å opprettholde transfusjon som riktig implementeringsmetode for CRPD, men som nevnt er problemstillingen igjen fremmet. Det er uttalt at den sittende regjeringen ønsker å fremme en proposisjon til Stortinget i løpet av 2025. Dersom det vedtas en annen innordning, vil det naturlig fremtvinge en gjennomgang om hvordan man nasjonalt skal innrette seg, og hvordan dette eventuelt medfører endringer i forventninger og plikter for kommunene.

Hensikten med konvensjonen er å fremme respekten for den iboende verdigheten til personer med funksjonsnedsettelse og var et betydelig skritt i retning av et endret syn på funksjonshemming. Konvensjonen har en menneskerettslig forståelse (definisjon) av funksjonshemming, altså at personer med funksjonsnedsettelse ikke som utgangspunkt skal være underlagt andre personers omsorg og formynderi, men være selvstendige og likestilte rettighetsbærere. Denne forståelsen innebærer at årsaker til utenforskap og diskriminering ofte ligger i hvordan vi har innrettet samfunnet, og at det er samfunnet som bedre må tilpasses den enkelte.

Kommunen har flere ansvarsområder å sette søkelys på for å oppfylle forventningene i konvensjonen, blant annet:

Tilgjengelighet:

Sikre at offentlige bygninger, transport og informasjon er tilgjengelige for alle.

Likestilling og ikke-diskriminering:

Fremme likestilling og forhindre diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse.

Skolegang:

Sikre at barn med funksjonsnedsettelse har tilgang til et inkluderende skoletilbud.

Helse- og omsorgstjenester:

Tilby helse- og omsorgstjenester som er tilgjengelige og tilpasset behovene til personer med funksjonsnedsettelse.

Arbeid og sysselsetting:

Fremme sysselsetting og sikre at personer med funksjonsnedsettelse har tilgang til arbeidsmarkedet.

Deltakelse i Samfunnet:

Sikre at personer med funksjonsnedsettelse kan delta fullt ut i samfunnslivet.

For å vurdere om hvordan innholdet i FN-konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse (CRPD) blir ivaretatt i Kristiansand kommune, og hvor det er forbedringsbehov, må det gjøres i lys av konvensjonens faktiske juridiske status og implementering i norsk rett, slik den er i dag.

I saken er det også gjort rede for noe av det arbeidet Kristiansand kommune har gjort og gjør som kan knyttes særskilt til den nasjonale lovgivning, som er basert på konvensjonsteksten, og tilhørende veiledninger og kunnskaper om denne.

Oversikten i saken er gjort gjennom informasjonsinnhenting fra ulike kommunalområder. Det kan ikke utelukkes at kommunen har andre tiltak som ikke er fanget opp, og som har sitt utspring i den aktuelle konvensjonen. Slik det vurderes, vil likevel oversikten i saken svare ut verbalforslaget på en god måte.

Konklusjon

Konklusjonen er at en finner at kommunen overholder sine forpliktelser, og er positive i sin tilnærming til et videre arbeid med å utvikle organisasjonen til å yte enda bedre på kjerneområdene som kan knyttes til CRPD.

Vedlegg:

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Den 19/6-24 fattet bystyret ber om en sak om hvordan innholdet i FN-konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse (CRPD) dette vedtaket, :“Bystyret) blir ivaretatt i Kristiansand, og hvor det er forbedringsbehov”.

Saken kom opp i forbindelse med sak knyttet til omlegginger i tjenester innen området habilitering. Dog er vedtaket generelt formulert, og konvensjonens virkning på enkelte områder/tema utenfor habiliteringsområdet medtas derfor til orientering.

I denne saken vil kommunedirektøren gjøre rede for Kristiansand kommunes etterlevelse av forventninger som ligger til Kristiansand kommunes etterlevelse av de forventninger som ligger til The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (heretter benevnt som CRPD), og om eventuelle forbedringer man ser er nødvendige for å etterleve konvensjonen. Konvensjonens nåværende rettslige status legges til grunn for saken.

Juridisk grunnlag

For å kunne vurdere forbedringsområder er det nødvendig å redegjøre for hva konvensjonens rettslige status i Norge innebærer for utsvar av problemstillingen.

FN sine menneskerettighetskonvensjoner er inntatt på ulike måter i norsk rett, og får med det en ulik rettslig status, som igjen medfører at disse får en ulik betydning på individnivå.

Den 13. desember 2006 vedtok FN CRPD. Samme dag vedtok FN en tilleggsprotokoll til CRPD, som bla. ga individuell klagerett til et oppnevnt klageorgan (Komitee) dersom en mener at staten ikke oppfyller sine plikter etter konvensjonen. Norge undertegnet konvensjonen i 2007. Den trådte i kraft i 2008, og ble ratifisert av Norge i 2013, og dermed forpliktet staten seg til å gjennomføre konvensjonen i norsk rett. Tilleggsprotokollen er ikke signert av Norge.

En signering av konvensjonen betyr at staten er positiv til å gjennomføre en godkjenningsprosess av aktuell konvensjon. En ratifikasjon derimot er en formell handling som uttrykker at staten er bundet til den aktuelle konvensjon på et folkerettslig grunnlag. Når en stat signerer signaliserer den altså en positiv holdning om at den vil bli part, men uten enda å binde seg juridisk, slik man gjør ved en ratifikasjon.

Folkerett og intern rett (nasjonal rett) er ikke det samme. Det er to forskjellige rettssystemer, med ulike rettssubjekter (parter). I folkeretten er det statene som er rettssubjekt, og i intern rett er det fysiske eller juridiske personer (f.eks. et selskap eller en organisasjon) som er rettssubjekt. Folkeretten er bare bindende for statene som rettssubjekt, mens intern rett bare er bindende for rettssubjektene i den enkelte stat, ikke mellom stater.

CRPD er pr. i dag ratifisert av Norge, og det er staten som er rettssubjekt, ikke fysiske eller juridiske personer. Dette modifieres ved ved at Høyesterett har sagt at intern rett skal tolkes slik at denne ikke står i motstrid til forpliktelsene nedfelt i den ratifiserte konvensjonen. Dette kalles presumsjonsprinsippet.

Dersom det oppstår motstrid mellom folkeretten og intern rett, vil staten risikere kritikk fra FN sitt overvåkingsorgan (komiteen). Overvåkingsorganet er sammensatt av spesialister og oppnevnt av FN. De er ikke underlagt politisk (demokratisk) kontroll, og opererer uavhengig. Dette er det samme organet som ville ha mottatt individuelle klager for brudd på konvensjonen, fra enkeltindivid, dersom Norge hadde inntatt tilleggsprotokollen nevnt ovenfor, inn i norsk rett.

I forbindelse med Stortingsbehandlingen av ratifikasjonen av CRPD ble det bestemt at Vergemålsloven måtte endres, og dette ble gjennomført ved ny vergemålslov fra 2013. I tillegg ble det gjort endringer i enkeltbestemmelser i flere lover på flere områder. Alt som en tilpasning til forpliktelsene i konvensjonen. Erfaringene er også at dette fokuset på tilpasninger har fått et godt fotfeste ved innføringen av endringer i lovverk etter dette, og kommer f.eks. til uttrykk gjennom bestemmelser om brukermedvirkning og representasjon i forbindelse med planarbeid, politisk arbeid og saksbehandling.

Denne måten å gjennomføre en konvensjon på kalles transformasjon. Staten tilpasser altså intern lov til forpliktelsene, og vedtar disse lovendringene på vanlig måte med demokratisk kontroll (stortingsbehandling). Etter dette vil norske domstoler håndtere lovgivningen på vanlig måte.

Regjeringen har en pågående prosess hvor de vurderer å ta CRPD inn i norsk rett på annen måte, ved såkalt inkorporasjon, og/eller ved å innta CRPD i Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (Menneskerettighetsloven, 1999). Velges inkorporasjon, er det ikke tale om å tilpasse norsk lovgivning til CRPD, men å gjøre hele konvensjonsteksten direkte til norsk lov. Da vil en fortolkning av tekstene i stor grad måtte basere seg på komiteens/overvåkingsorganets vurdering, og ikke de nasjonale domstolene. Rettsutviklingen vil altså i stor grad skje utenfor norsk demokratisk og rettslig kontroll.

Dette tema vil kunne ha stor innvirkning på forståelsen og praktiseringen av CRPD, men det er prinsipielle utfordringer knyttet til dette, som tap av norsk politisk kontroll, og forholdet til Grunnlovens §49 som sier at folket utøver den lovgivende makta gjennom Stortinget. Et slikt vedtak har altså store prinsipielle sider.

Noen andre konvensjoner er tidligere inkorporert i norsk rett via menneskerettighetsloven, slik som den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, barnekonvensjonen, konvensjon om diskriminering av kvinner og konvensjon om sivile og politiske rettigheter. Felles for disse, og den vurdering som ligger bak, er at disse er av generell karakter som vil gjelde alle, ikke bare mindre grupperinger av folket. På den tiden dette ble grundig vurdert forelå det ønske fra en rekke grupper om tilsvarende inkorporering.

Dette var grupper som fagforeninger, urfolksgrupperinger, interesseforeninger og med en rekke andre samfunnsinteresser. Man valgte å inkorporere de konvensjonene som gjaldt alle.

Implementeringsgrad av CRPD har ved flere anledninger vært et tema for Stortinget, men man har hver gang besluttet å opprettholde transformasjon som riktig implementeringsmetode for CRPD, men som nevnt er problemstillingen igjen fremmet. Det er uttalt at den sittende regjeringen ønsker å fremme en proposisjon til Stortinget i løpet av 2025. Dersom det vedtas en annen innordning, vil det naturlig fremtvinge en gjennomgang om hvordan man nasjonalt skal innrette seg, og hvordan dette eventuelt medfører endringer i forventninger og plikter for kommunene. Hvor lang tid dette arbeidet vil ta er uvisst, men det må nok påregnes en lengre prosess, blant annet fordi Grunnloven her kan bli utfordret.

Det ovenfor nevnte er nødvendig å vite for å forstå CRPD sin posisjon i norsk rett, og også forstå at konvensjonen ikke har direkte betydning for vurderingen av den enkeltes rettigheter. Dette anses pr. i dag gjort gjennom de endringer som er gjort i norsk regelverk, altså de nasjonale lover som foreligger til enhver tid. For eksempel vil saksbehandling og tildeling av helse- og omsorgstjenester forholde seg til lover som pasient- og brukerrettighetsloven, helse- og omsorgstjenesteloven, forvaltningsloven og så videre. Det vil være disse lovene som angir rettigheter og plikter for kommunene, og den enkelte, og dette vil håndheves av nasjonale domstoler.

Det er altså i lys av nasjonale regler man må vurdere hvordan CRPD innvirker på kommunens praksis, og hva som evt. kreves eller ønskes av forbedringer.

Hensikten med konvensjonen er å fremme respekten for den iboende verdigheten til personer med funksjonsnedsettelse og var et betydelig skritt i retning av et endret syn på funksjonshemming. Konvensjonen har en menneskerettslig forståelse (definisjon) av funksjonshemming, altså at personer med funksjonsnedsettelse ikke som utgangspunkt skal være underlagt andre personers omsorg og formynderi, men være selvstendige og likestilte rettighetsbærere. Denne forståelsen innebærer at årsaker til utenforskap og diskriminering ofte ligger i hvordan vi har innrettet samfunnet, og at det er samfunnet som bedre må tilpasses den enkelte.

Kommunen har flere ansvarsområder å sette søkelys på for å oppfylle forventningene i konvensjonen, blant annet:

Tilgjengelighet:

Sikre at offentlige bygninger, transport og informasjon er tilgjengelige for alle.

Likestilling og ikke-diskriminering:

Fremme likestilling og forhindre diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse.

Skolegang:

Sikre at barn med funksjonsnedsettelser har tilgang til et inkluderende skoletilbud.

Helse- og omsorgstjenester:

Tilby helse- og omsorgstjenester som er tilgjengelige og tilpasset behovene til personer med funksjonsnedsettelser.

Arbeid og sysselsetting:

Fremme sysselsetting og sikre at personer med funksjonsnedsettelser har tilgang til arbeidsmarkedet.

Deltakelse i Samfunnet:

Sikre at personer med funksjonsnedsettelser kan delta fullt ut i samfunnslivet.

Det er en utfordring å fremskaffe riktig og nok informasjon til å kunne avgrense hvilke grupper CRPD retter seg mot. Definisjonen av funksjonsnedsettelse varierer med kultur, og praksis. Det vil være naturlig å omtale tiltak rettet mot både kognitive og fysiske funksjonsutfordringer, uavhengig av om de er medfødt, eller ervervet, og uavhengig av grunn og uttrykk. Det er derfor naturlig å oppfatte det slik at CRPD omfatter fysiske og psykiske funksjonshindringer, uavhengig av hvordan disse har oppstått, og at det også omfatter kognitive, psykiske- og rusrelaterte funksjonsnedsettelse.

Vurdering

For å vurdere om hvordan innholdet i FN-konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse (CRPD) blir ivaretatt i Kristiansand kommune, og hvor det er forbedringsbehov, må det gjøres i lys av konvensjonens faktiske juridiske status og implementering i norsk rett, slik den er i dag.

I det følgende gjøres det rede for noe av det arbeidet Kristiansand kommune har gjort og gjør som kan knyttes særskilt til den nasjonale lovgivning, som er basert på konvensjonsteksten og tilhørende veiledninger og kunnskaper om denne.

Oversikten i saken er gjort gjennom informasjonsinnhenting fra ulike kommunalområder. Det kan ikke utelukkes at kommunen har andre tiltak som ikke er fanget opp, og som har sitt utspring i den aktuelle konvensjonen. Slik det vurderes, vil likevel oversikten i saken svare ut verbalforslaget på en god måte.

Avslutningsvis gis det en vurdering av dette og man ser et naturlig forbedringspotensial lokalt.

Fra direktørområdet helse- og mestring fremheves:

Overordnet planarbeid:

- CRPD skal brukes aktivt i kommunens planstrategi, kommuneplanen og i malverket for vedtak. CRPD skal være synlig i saksbehandlingen av saker som gjelder personer med funksjonsnedsettelse og være veiledende når vi utformer og yter tjenester til denne gruppen. Søkelyst på CRPD i eksisterende og generelt planverk kan bli bedre, men kommunen følger eksisterende lovverk knyttet til planprosesser. I kommende planprosesser bør man ha et mer bevisst forhold til CRPD.

Medvirkning, medvirkningsorganer og selvbestemmelse:

- Det er oppnevnt brukerråd i enkelte enheter, hvorav noen er lovbestemt.
- I høst ble det startet et nytt prosjekt hvor det skal oppnevnes et pårørenderåd innen habilitering barn og unge. Rådet vil i tillegg til pårørende bestå av representanter fra forvaltning, habilitering og oppvekst fra kommunen. Formålet er forbedringer av tjenestene på systemnivå i tett samarbeid med foresatte og pårørende.
- Det kommunale rådet for personer med funksjonsnedsettelse har CRPD som viktig retningsgiver. I ulike retningslinjer og føringer står det at de kommunale rådene kan bidra til at kommunen oppfyller konvensjonen og kan være en pådriver for økt kunnskap om CRPD i kommunene.
- Her er det også naturlig å nevne at man over tid har sett og implementert en rekke brukermedvirknings- og representasjonsbestemmelser, som fortrinnsvis har kommet via nasjonal lovgivning. Her nevnes særlig helse- og omsorgstjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven og vergemålsloven. Disse bestemmelsene gir hver for seg, og samlet sett, en utvikling mot mer og flere påvirkningsmuligheter og selvbestemmelse over den hjelp man har rett på. Bestemmelsene knytter seg særlig mot den kommunale saksbehandling, samt til graden av selvbestemmelse. Disse regelsettene fra nasjonal lovgivning følges opp og praktiseres av kommunen etter hvert som de inntas i tjenestelovgivningen.

- Fag- og brukerråd på rus- og psykisk helsefeltet er et samarbeidsorgan på systemnivå mellom kommunen, sykehus og brukerorganisasjoner. Her har brukerorganisasjoner påvirkningskraft på det kommunale utviklingsarbeidet. Det er også etablert et Nettverk rus og psykisk helse, som er et nettverk med kommune, sykehus og ideelle og brukerorganisasjoner på tjenestenivå. Man har også et Brukerråd i Ungdomstjenesten og på Energiverket.
- Recovery som metode er en viktig tilnærming, som også gjelder ift å møte forventningene i CRPD. Kommunen har fokus på recovery og empowerment innen tjenester innenfor fagfeltene rus- og psykisk helse. Dette er sentrale prinsipper som ligger til grunn for habiliterings- og rehabiliteringstjenestene. Metodikken innebærer mer selvbestemmelse gjennom et viktig spørsmål: «Hva er viktig for deg?» og at «ingen bestemmelser om meg tas uten meg». Recovery er en pågående prosess, som må anvendes og utvikles i samhandlingen med brukerne. FIT er et tilbakemeldingsverktøy som er i bruk i mange av tjenestene og gir muligheter for å utvikle samspillet mellom tjenestemottaker og fagpersonene og for å utvikle tjenestene.

Økt samarbeid med disse organene/brukere kan gi verdifull kunnskap både for politisk og administrativ ledelse i kommunen. Det være seg innspillmøter på tvers, tema-/dialogmøter. Samarbeid og arena for erfaringsutveksling kan/bør opprettes uavhengig av den kommunale/politiske saksbehandlingen, eller på et tidligere tidspunkt i kommunens planarbeider.

Kompetanseheving:

- Opplæring av ansatte:
 - Ivaretagelse av CRPD handler i stor grad om kultur, holdninger og forståelse hos tjenesteytere, i tildeling, utforming og oppfølging av tjenester. Regelmessig opplæring vil kunne bidra til å øke kompetansen, som igjen kan bidra til at forbedringspotensial avdekkes tidligst mulig. Samtidig styrkes sannsynligheten for at tjenestene tildeles og følges opp i tråd med konvensjonens prinsipper. Opplæring av ansatte skjer normalt lokalt i virksomheten. Når det gjelder tjenestetildeling, så følges saksbehandlingen systematisk opp, med organisert opplæring, og lederveiledning. Det arbeides også systematisk med analyse av tilbakemeldinger fra klageorganer, slik som Statsforvalter. Avgjørelser fra klageorgan følges opp, og implementeres i aktuell sak, og der tilbakemeldingen har verdi utover enkeltsaker, sørger man for at dette gjøres kjent. Dette gjelder ikke bare tildelingsnivå på tjenestene, men også saksbehandlingsregler, som f.eks. brukermedvirkning og representasjon.
- Kommunen har satset på opplæring i Makt, trussel mening-rammeverket (MTMR). Dette inneholder mye av menneskerettighetsperspektivet på psykiske lidelser. Det har vært arrangert en stor fagsamling, som er filmet, teksten og som ligger tilgjengelig på nett.
- Kommunen utvikler bruken av erfaringskompetanse. Det vil si at tjenestene knytter til seg tidligere brukere av tjenesten, som så ansettes i ulike roller for å anvende kompetanse vedkommende man har tilegnet seg gjennom en rolle som bruker. Et eksempel på dette kan være ansettelse og mentor-rollen på rehabiliteringssenteret Jegersberg Gård.

- **Opplæring av personer med funksjonsnedsettelse:**
Det har vært et pågående prosjekt med støtte fra BUFDIR hvor det er opprettet et regionalt CRPD nettverk for personer med kognitiv funksjonsnedsettelse (Utviklingshemming). Deltakerne kommer fra 8 kommuner i Agder, og de skal over 4 samlinger øke sin bevissthet og kunnskap om rettigheter. Deltakerne gis også en mer praktisk forståelse av rettighetenes betydning i hverdagen. Prosjektets formål er at erfaringene kan bane vei for fremtidige brukerråd, medvirkningsorganer og interkommunale nettverk for personer med funksjonsnedsettelser. For å lykkes med dette kreves det både politiske og administrative forankringer og tydelig mandat. Her jobber Lillesand kommune godt med forbedring av rutiner mens de deltar i nettverket. Dette er også en mulighet for Kristiansand kommune, men vil da kreve ledsagere og avdelingsledere som har nødvendige ressurser i hverdagen til deltakelse i forbedring av eksisterende rutiner.
- **Opplæring av pårørende:**
Pårørende er viktige samarbeidspartnere for det kommunale tjenestene, i alle faser av en persons livsløp. For å lykkes med samarbeid bør kunnskapen også deles i forum hvor pårørende deltar. På den måten kan forventninger avklares med utgangspunkt i samme kunnskapsgrunnlag.

I den praktiske oppfølgingen av kompetanseheving, så kan det også være fornuftig å benytte eksisterende ressurser. Om det er spesialpedagoger og lærere ansatt i oppvekstområdet, fra USHT eller gjennom bruk av erfaringskonsulenter. Sistnevnte kan sikre kompetanseheving uten at det bidrar til fremtidige demografi utfordringer knyttet til tilgang på helsepersonell, samtidig som det gir mestring, selvstendighet og økt respekt for konsulenten. Dette vil i stor grad kunne ivareta prinsippene i CRPD. Alternativt er det utviklet flere typer kurs og opplæringsmaterieell som ligger tilgjengelig på BUFDIR sine nettsider, og Kommunenes sentralforbund (KS) jobber med utvikling av kurs for ansatte i kommunene. Disse utviklingsområdene krever ressurser og samarbeid, og man vil med fordel kunne utvikle dette videre når rammebetingelsene tilsier det.

Brukerstyrt personlig assistent – BPA:

- Innføring av brukerstyring av helse- og omsorgstjenester er en viktig ordning for mennesker med funksjonsutfordringer, og denne ordningen er i aktiv bruk i kommunen. Regelverket har de senere år blitt utvidet og presisert, og fremkommer i dag som en rettighet for brukere som oppfyller vilkårene for å få levert sine helse- og omsorgstjenester, eller deler av disse, som en brukerstyrt ordning. Dette etterleves i dag, men ordningen får også en del kritikk. Slik vi opplever kritikken er den mer rettet mot at ordningen pr. i dag kun er en ordning som organiserer helse- og omsorgstjenester, og som ikke har som hovedformål å være et likestillingsverktøy. Brukerstyrt personlig assistanse blir også ofte nevnt i sammenhenger hvor også CRPD trekkes inn. Dette krever en tilnærming hvor man skiller mellom den løsning som Stortinget har valgt for ordningen, og den som mange av interesseorganisasjonene ønsker seg. Slik det er i dag er BPA en måte å organisere ordinære helse- og omsorgstjenester på og dette er i hovedsak regulert som en omsorgstjeneste. Det er ikke formulert eller tenkt som et likestillingsverktøy slik mange interesseorganisasjoner ønsker at det skal være. Spørsmålet om BPA som et likestillingsverktøy, utover å dekke helse- og omsorgsbehov, har også tidligere vært drøftet av regjeringer og Storting, men har foreløpig ikke blitt en realitet. Om en slik ordning skal innføres er således et nasjonalt politisk spørsmål, og da vil eventuelt lovgivningen endres for å favne likestillingsperspektivet. Kristiansand kommune har tidligere uttalt i nasjonale høringer at dersom en slik likestillingsreform skulle vedtas bør den være en nasjonal ordning med eget nasjonalt regelverk, for å sikre like vilkår og finansiering. Det har videre vært uttalt at man vil kunne få store utfordringer i kommunene dersom et likestillingsverktøy tas inn i den del av lovgivningen som regulerer rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Et vesentlig spørsmål ville da være at man ville stå i stor fare for å prioritere dem som er i stand til å medvirke aktivt, og at disse vil tildeles en større del av ressursene som er bevilget til å dekke behov for helse- og omsorgstjenester. Kristiansand kommune er altså ikke negativ til en likestillingsreform, men til at den inkorporeres i helse- og omsorgslovgivningen, da dette kan gi store ulikheter innad i tildelingspraksisen ovenfor alle sårbare grupper kommunen har et «sørge for» ansvar for.

Det er også viktig å presisere at det foreligger en nasjonal forsvarlighetsstandard for alle lovpålagte helse- og omsorgstjenester. Det er denne som er nedfelt i eksisterende vilkår for tildeling av disse tjenestene. Dette nasjonale likhetsnivået betyr at tjenesten faglig sett skal være forsvarlig. Et tjenestenivå utover det nasjonale gitte nivå, styres av kommunen i tråd med kommunelovens bestemmelser om kommunalt selvstyre. Her har man anledning til å vektlegge økonomi som en faktor, og man må selvsagt etterlever de normale forvaltningsrettslige prinsipper for tildeling, blant annet likebehandling av like behov.

- Kartlegging og evaluering:
 - Tjenestene har i for liten grad gode kvantitative data på hvilken effekt tjenestene har. Enten det er fra tjenestemottakeres perspektiv eller som vurdering fra tjenesteyter.
 - En aktuell forbedring er å utvikle, innføre og gjennomføre evaluering av hvordan personer med nedsatt funksjonsevne selv vurderer tjenestene de mottar fra kommunen. Samtidig kan de ulike medvirkningsorganene involveres i oppfølging og utvikling basert på et bedre kunnskapsgrunnlag. Dette øker sannsynligheten for tiltak som treffer bedre og som minimum sikrer større aksept hos tjenestemottakere.

Positiv adferdsstøtte:

- I juni gav bystyret sin tilslutning til omstilling og faglig dreining av habiliteringstjenestene. Et tiltak for å sikre kunnskapsbaserte og individrettede tjenester, er å innføre Positiv atferdsstøtte som rammeverk for tjenesten.

Positiv atferdsstøtte (PAS) er et rammeverk og en helhetstenkning som sikrer felles faglig ståsted, bedre utnytting av kompetanse, godt samarbeid med tjenestemottakere og deres pårørende, og gir en tydelig retning for tjenesten. Dette rammeverket er i tråd med FN-konvensjonen om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Helsedirektoratets veileder Gode helse- og omsorgstjenester for personer med utviklingshemming.

Tilgjengelighet til tjenester:

- «Ny inngang» er et nylig startet prosjekt med et omfattende mandat. Kort fortalt er tanken å utrede om en kan gjøre tjenestene mer tilgjengelige for mennesker på rus- og psykisk helsefeltet. Tilgjengelighet er et viktig område i CRPD.

Trygghet – TryggEst:

- Kristiansand kommune deltar i TryggEst, som skal bidra til å forhindre, avdekke og håndtere vold og overgrep mot voksne mennesker som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv. Dette er en meldetjeneste som særlig retter seg mot personer med store behov.

Bo trygt:

- Kommunen har hjemmetjenester og oppfølgingstjenester for mennesker som trenger bistand for å kunne bo trygt og godt.
- Der er også et godt spekter av boliger som også er tilpasset mennesker med ulike funksjonsnedsettelse. Dette spekteret dekker alt fra bistand til å skaffe seg en bolig selv, til tilbud om institusjonsplass når det blir nødvendig. Funksjonsnivået og aktivitetsnivået endrer seg over tid, og man må forholde seg til

livsfasetenkning også når det gjelder bolig. Der er flere kjente utfordringer som kan relatere seg til boligsituasjonen for enkeltpersoner og grupper av personer med ulike utfordringer. Særlig kan man her nevne de utfordringer som kan oppstå i forbindelse med å få rette boliger på plass, og aktuelt for tiden er etablering av nødboliger.

Særskilte områder fremhevet av NAV:

- Staten forplikter seg i konvensjonen til at funksjonshemmede har rett til arbeid på lik linje med andre. NAV forplikter seg til å tilpasse sin oppfølging og veiledning utfra den enkeltes behov og ønsker, med utgangspunkt i gjeldende lovgivning på feltet. Her nevnes særskilt de deler av Lov om sosiale tjenester i NAV, Folketrygden og NAV-loven, der er de med redusert arbeidsevne og/eller funksjonshemmede er en prioritert gruppe. NAN-stat og NAV-kommune har ulike oppgaver, med en del overlappende tiltak og rutiner. Forholdet til CRPD svares ut samlet.
- Av tiltak og fokusområder knyttet til NAV`s ansvarsområde kan man fremheve individuell tilrettelegging av ansettelsesprosesser, arbeidsplass og oppgaver for personer med funksjonsutfordringer som et viktig område.
- Videre at tiltakene Pleiepengar, Grunnstønad, Hjelpstønad, hjelpemidler for tilrettelegging i utdanning og arbeid, tilpasning av bolig og ekstra omsorgsdager inngår naturlig i porteføljen. Funksjonsassistent i arbeidslivet for funksjonshemmede og tolk for hørselshemmede på arbeidsplassen er også viktige oppgaver.
- Mentor- og inkluderingsstøtte som gir arbeidsgiver økonomisk støtte for å sette inn ekstra ressurser for oppfølging av dem med funksjonshemning. Man tilbyr også rene lønnskudd.
- NAV som arbeidsgiver forplikter å prioritere funksjonshemmede i sin rekruttering hvis de oppgir redusert arbeidsevne i søknaden. For NAV Kristiansand har dette gitt et økt mangfold i ansattegruppen.
- Funksjonshemmede er representert i brukerutvalg og er slik med å påvirke tjenesteutformingen, samt bygningsmessige utforminger.
- Der er også noen utviklingsområder på feltet som bør nevnes, f.eks. å arbeide for en mer systematisk strategi i bedriftene på rekruttering og tilrettelegging for funksjonshemmede, og bedre informasjon til bedriftene om mulige økonomiske tiltak fra NAV.
- Ovenstående problemstillinger som også kan defineres som forbedringspotensial er en del av NAV sin strategi. Det faktum at arbeidsstyrken foreldes, arbeidsinnvandring nærmest er stoppet opp, retter søkelyset mot ubrukte arbeidskraftressurser inkludert dem med ulike funksjonshemninger. Dynamikken knyttet til markedet og de tradisjonelle tilbuds- og etterspørselskrefter har endret seg og en ser i økende grad bedrifter innfører mer tilrettelegging da dette er en del av kampen om arbeidskraften fremover. Dette er ikke direkte drevet frem av tanker om CRPD, men at det også for bedriftene vil være viktig å se på denne ressursen som tilgjengelig, er klart. Det må også kunne antas at denne måten å arbeide på også følger av en generell kulturendring, understøttet av blant annet CRPD.

Forbedringsarbeid og utviklingsarbeid:

Der er flere områder direktørområdet kan videreutvikle for å bli enda bedre i å møte forventningene som kan knyttes til CRPD. Om dette skal bli en realitet, avhenger derimot av flere faktorer. Kompetanse om CRPD er en viktig faktor, og et område vi vil kunne bli bedre på. De fleste områdene hvor en ser et utviklingspotensial vil derimot kreve økte ressurser. Under synliggjøres noen utviklingsområder:

- Øke fokus i forbindelse med overordnet planarbeid
- Fortsette arbeidet med å etablere brukerråd i tjenesteområdenes enheter
- Vedlikeholde recovery-metodikken innen rus- og psykisk helsefeltet
- Vurdere å etablere varige- og ad-hoc -innspills arenaer
- Øke oppmerksomheten på konvensjoner generelt i tilknytning til opplæring
- Øke fokuset på kontinuerlig forbedringsarbeid med tanke på relevante rutiner og prosedyrer, og sikre kjennskap og tilgjengelighet til disse
- Økt fokus på forventninger som knyttes til konvensjonen i budsjettsaker
- Sikre at brukerundersøkelser utformes på en slik måte at man får relevante tilbakemeldinger om kommunens konvensjonstilpasninger
- Utarbeide gode systemer for å sikre oversikt over ulike boligbehov, og medvirke til akseptabel progresjon mot behovsdekning.

Fra direktørområdet oppvekst fremheves:

Gjennom strategiplanen for oppvekst 2020-2025 har oppvekst en overordnet målsetning om at alle barn og unge skal oppleve et godt og inkluderende oppvekstmiljø som fremmer deres trygghet, læring, trivsel og helse, dette gjelder også for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Det pågår et kontinuerlig systematisk arbeid for å oppnå denne målsetningen.

Ansatte i oppvekst har i liten grad direkte kjennskap til bestemmelse i CRPD. Ved ratifisering av konvensjonen er det imidlertid vurdert at lovverket knyttet til barn og unge som f.eks. barnehageloven, opplæringsloven, barnevernsloven, likestilling og diskrimineringsloven mm. er i samsvar med forventningene etter CRPD. Dette er lovverk som er godt kjent og innarbeidet, og gir derfor et godt grunnlag for å kunne etterleve kravene i CRPD.

Tjenestene i oppvekst arbeider aktivt for å sikre at alle barn, uavhengig av funksjonsevne får en inkluderende og tilrettelagt hverdag. Dette innebærer bl.a. tilrettelegging av fysiske omgivelser, spesialpedagogisk hjelp, tilpasset opplæring, psykososial støtte mm.

Selv om vi har et godt grunnlag for å kunne etterleve kravene i CRPD gjennom overordnede strategier og nasjonalt regelverk, står oppvekst likevel overfor flere utfordringer når det gjelder å etterleve CRPD i praksis. Oppvekst vil trekke frem følgende utfordringer/forbedringsområder:

Forbedringsarbeid og utviklingsarbeid:

Kompetanse og rammevilkår

- Barnehager og skoler har begrensede økonomiske ressurser, noe som gjør det krevende å gjennomføre nødvendige tilpasninger og tilrettelegginger for barn og unge med funksjonsnedsettelse i tråd med lovverket. Det er også krevende å sikre at alle ansatte har tilstrekkelig kompetanse for å oppfylle rettighetene.
- Når det gjelder individuelle rettigheter som f.eks rett til individuell tilpasset opplæring, personlig assistanse, spesialpedagogisk hjelp mm. er dette imidlertid rettigheter som står sterkt, og oppvekst mener vi oppfyller de lovpålagte pliktene, og at barnehager og skoler strekker seg langt for å klare dette. En utfordring slik oppvekst ser det er imidlertid at rammevilkårene gjør at de individuelle rettighetene går på bekostning av det universelle tilbudet og kvaliteten på dette.

Trygt og godt barnehage- skolemiljø

- Det er bekymringsfullt at mobbetallene de siste årene har økt. Selv om barnehagene og skolene arbeider aktivt med forebygging og tiltak der barn ikke har et trygt og godt miljø, forekommer det likevel at barn med funksjonsnedsettelse opplever krenkelser og mobbing. I rapporten fra elevombudet for skoleåret 23/24 kommer det frem at ca. 20% av elevombudets saker handler om barn med funksjonshindringer.

Skolefravær

- Av antallet barn med bekymringsfullt skolefravær, er vi også kjent med at flere av elevene dette omfatter har ulike former for funksjonsnedsettelse, uten at vi har konkrete tall på dette. Oppvekst vurderer at skolene strekker seg langt i å iverksette tiltak, og således oppfyller plikten til å tilrettelegge undervisningen ut ifra barnets funksjonsnivå. Det forekommer likevel at skolens tilrettelegging ikke gir ønsket effekt, eller at skolen ikke kommer i posisjon til å hjelpe eleven og familien. Dette medfører at enkelte elever med funksjonsnedsettelse ikke får ta del i opplæringen på lik linje med andre elever.

Tilgjengelighet

- Det foretas jevnlig kartlegginger og utbedringer av det fysiske miljøet på barnehager og skoler. Likevel er kommunen langt ifra å ha barnehager og skoler som er tilgjengelig for alle. I skolebehovsplanen skrives bl.a følgende: *det er mange mangler ift. universell utforming både innomhus og utomhus. Spesielt utomhus har det tidligere ikke vært særlig fokus på universell utforming og anleggene er dermed ikke planlagt etter slike prinsipper. Mange av disse manglene utbedres når skolene får elever som utløser behov for tiltak.*
- Staten har konkludert med at det ikke behov for å endre lovverket, selv om det i dag åpnes for at bl.a forholdsmessigbegrensninger når det gjelder universell utforming av eldre bygg. Det pekes på at de ikke vil være nødvendig å sikre universell utforming av alt på en gang, men at det må være kartlegginger og planer for å oppnå målet. Dette mener oppvekst kommunen følger opp.

IKT:

- Alle barn har lik rett til opplæring og utdanning av god kvalitet, uavhengig av funksjonsevne. Opplæring og utdanning skal tilpasses den enkelte elevs behov og forutsetninger. Det betyr at for eksempel hjemmesider, digitale læringsplattformer og digitale læremidler skal være utformet på en slik måte at de kan brukes av alle, uavhengig av vedkommendes funksjonsevne.
- Kristiansand kommune jobber kontinuerlig med å sikre at våre nettsider og digitale læremidler i størst mulig grad tilfredsstillt kravene til universell utforming. Oppvekst samarbeider tett med leverandørene for å sikre at de gjør sine produkter og tjenester universelt utformet. Det er også kartlagt og utarbeidet tilgjengelighetserklæringer for v
- Det er likevel en utfordring at ikke alle tjenesteleverandører som benyttes i Kristiansand skolen oppfyller kravene til universell utforming av IKT.

Samhandling mellom tjenester

- God samhandling mellom tjenester for barn og unge, er viktig for å sikre etterlevelse av CRPD. Det arbeides kontinuerlig med kunnskapsheving og systemer for å sikre god tverrfaglig samhandling. Kommunen har likevel fortsatt et forbedringspotensial når det gjelder å sikre at familier med barn med funksjonsnedsettelse får et helhetlig tjenestetilbud. Det er bl.a. kapasitetsutfordringer når det gjelder oppfyllelse av retten til koordinator, og det kan pekes særlig på utfordringer knyttet til ansvarsfordelingen og grensegangen mellom helse- og omsorgstjenester og tiltak etter barnevernsloven.

- Oppvekst erkjenner at det er flere forbedringspunkter knyttet til etterlevelsen av CRPD. Utfordringsbilde er imidlertid kjent, og det pågår et kontinuerlig forbedringsarbeid på alle punkter, for å sikre et tjenestetilbud som er til det beste for alle barn og unge med funksjonsnedsettelse. For å sikre etterlevelse av konvensjonen, ser vi også at det vil være behov for bedre direkte kunnskap om CRPD, samt arbeidet som foregår knyttet til eventuell inkorporering. Siden lovverket knyttet barn og unge som f.eks. barnehageloven, opplæringsloven, barnevernsloven, likestilling og diskrimineringsloven mm. er i samsvar med forpliktelsene etter CRPD vurderes imidlertid grunnlaget godt for å kunne etterleve de forventningene i CRPD.

Fra direktørområdet by- og sted fremheves:

Under direktørområdet By og sted har det i en årrekke vært arbeidet med Universell utforming. Dette er et viktig element i de forventninger som ligger i CRPD.

Kristiansand kommune har vært en foregangs by på universell utforming. Målet er en trygg og tilgjengelig by for alle. Arbeidet startet på 1980 tallet med tilrettelegging i Baneheia i samarbeid med Rådet for funksjonshemmede (RFF). Erfaringer herfra ble tatt med og arbeidet fortsatte i Kvadraturens gater og byrom. Kristiansand var ressurskommune (2005-13) i nasjonalt utviklingsprosjekt for universell utforming og fikk tilgjengelighetsprisen i 2002. Alltid i samarbeid med RFF i et etablert samarbeidsfora med politikere, administrasjon og rådet. Utfordringen i dag er at vi ikke har fått til det samme samarbeidet pga. endringer i kommuneloven om samarbeidsfora og sammensetning /representasjon i rådene.

Vi har jobbet godt og lenge med krav til planlegging og utførelse av våre fysiske omgivelser; bygg (PBL/TEK17) og utearealer (TEK17, landskapsnormen og veinormalen). Ansatte i Kristiansand deltok i forarbeidene til sentralt lovverk (TEK10/PBL) mht. universell utforming/tilgjengelighet, og var med og formet nasjonale krav. Landskapsnormen og veinormalen er lokale normer hvor krav til universell utforming/tilgjengelighet i sin tid ble utformet i samarbeid med RFF.

Kristiansand kommune var tidlig ute med bestemmelser om universell utforming i kommuneplanen. I dag har ikke kommuneplanen egne krav til universell utforming av bygg og utearealer lenger, ettersom regelverket sentralt (plan- og bygningsloven og tilhørende byggeteknisk forskrift) og lokalt (landskapsnorm og veinormal) ivaretar dette. Slik sett er forventningene nå tatt inn i nasjonal lovgivning på feltet. Landskapsnormen sier at tilgjengelighet og bruk for personer med nedsatt funksjonsevne i størst mulig grad skal løses gjennom integrerte tiltak i utforming fremfor spesielløsning, og har bl.a. krav til dekke på turveier, møbler og belysning som ivaretar krav om universell utforming. Satsingen og fokus er altså like sterkt på universell utforming.

Forbedringsarbeid og utviklingsarbeid:

- Når det gjelder universell utforming av formålsbygg gjenstår det mye arbeid for å oppfylle kravene i eksisterende bygg. Vi har flere politiske saker som synliggjør disse behovene.

Siste saken som er fremlagt, er svar på et verbalforslag, om utforming av skole og barnehagebygg orienterte vi om at nåværende kartlegging har gitt oss nøkkeltall som er tilfredsstillende nok til å gi oss et bakgrunnsbilde som tilsier at det er behov for betydelige summer, 880 mill., for at vi skal kunne tilfredsstille krav til universell utforming i våre skoler og barnehager.

Formannskapet har i denne forbindelse vedtatt at universell utforming skal ha et særlig fokus ved større oppgraderinger / rehabilitering av eksisterende bygg. Dette er utfordringer det må jobbes videre i et tett samarbeid mellom politikk og administrasjon.

Overordnet og på kommunenivå – Kvalitetssystemet:

Overordnet arbeides det også med å sikre relevante prosedyrer som kan knyttes til tematikken. Dette er med på å sikre tilgjengelighet, og hindre vilkårlighet i håndteringen av særlig viktige prosedyrer. Dette gjøres gjennom systematisk arbeid med utvikling av kvalitetssystemet.

Som en særlig illustrasjon kan man nevne f. eksempel valglovens bestemmelser om utrustning av valglokaler til universell utforming, og anledningen for enkelte til å stemme i sitt eget hjem ved oppmøte av valgfunksjonær. Disse reglene i valgloven §§ 6-7 og 7-4 må sies å være inspirert av konvensjonens artikkel 29 (omhandler deltakelse i det politiske og offentlige liv), uten at man i utgangspunktet tenker på dette som en konvensjonsrettighet.

Til slutt kan det orienteres om et sett av prosedyrer og rutiner (eksempelvis) og fra kommunens kvalitetssystem, og som særlig kan knyttes til CRPD og sakens innhold:

- **Skolebehovsplan - Del 1 (ID: 15421)** - Planlegging for å møte behovene til elever med funksjonsnedsettelse i skolen.
- **Rådet for funksjonshemmede - reglement Frivillighet og medvirkning (ID: 4578)** - Reglement for rådet som sikrer representasjon og medvirkning fra personer med funksjonsnedsettelse.
- **BPA - prosedyre for søknad, tildeling og evaluering (ID: 3302)** - Prosedyre for brukerstyrt personlig assistanse (BPA) for personer med omfattende funksjonsnedsettelse.
- **Muntlig eksamen - Lokale retningslinjer (ID: 9334)** - Retningslinjer for tilrettelegging av muntlig eksamen for elever med funksjonsnedsettelse.
- **Avlastning - prosedyre for tildeling og utregning av timer (ID: 10157)** - Prosedyre for tildeling av avlastningstjenester til familier med barn med funksjonsnedsettelse.
- **Søskengrupper - Habilitering barn og unge (ID: 7356)** - Tilbud om gruppesamtaler for søsken til barn med funksjonsnedsettelse.
- **Planlegging og drift av elbil ladestasjoner (ID: 9305)** - Sikre at ladestasjoner for elbiler er tilgjengelige for personer med funksjonsnedsettelse.
- **Tilsyn med barn i fosterhjem - Barnevern dokument (ID: 5009)** - Tilsynsprosedyrer som inkluderer hensyn til barn med funksjonsnedsettelse.
- **Vedtekter for kommunale barnehager - Kristiansand kommune (ID: 15267)** - Vedtekter som sikrer at barn med funksjonsnedsettelse har tilgang til barnehageplasser.
- **Natt-tjeneste barn - prosedyre for tildeling og økonomioppfølging (ID: 7994)** - Prosedyre for natt-tjenester til alvorlig eller kronisk syke barn med funksjonsnedsettelse.
- **Rutine barn som pårørende (ID: 15552)** - Rutiner for oppfølging av barn som pårørende til pasienter med funksjonsnedsettelse.
- **Kommunal bolig - Bolig for utleie, inkludert fysisk tilrettelagt bolig - tjenestebeskrivelse (ID: 11785)** - Beskrivelse av kommunale boliger som er fysisk tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse.

Forbedringsarbeid og utviklingsarbeid oppsummert:

Selv om kommunen er av den oppfatning at den innfrir forventningene som rent faktisk stilles i CRPD i dag, er der likevel en del områder som kan forbedres og videreutvikles. En del av disse områdene kan man prioritere uten særlige kostnader, mens andre krever en saklig og økonomisk prioritering for å fremstå som realistisk i nær fremtid.

Økonomiske konsekvenser

Saken er en orientering om status på området, og om mulige forbedringer og utviklingsområder. Den har dermed ingen direkte og umiddelbare økonomiske konsekvenser for kommunen. Der vil her nevnes planlagte og mulige tiltak av utviklende karakter, som vil kunne kreve resurser å iverksette og videreutvikle.

Uttalelse fra rådene (Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Studentutvalget)

Saken forelegges rådene, og eventuelle innspill følger saken som vedlegg. Rådene er også orientert under saksforberedelsene.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Saken er fremlagt for Eldrerådet og Rådet for personer med funksjonsnedsettelse. Eldrerådet og Rådet for funksjonshemmede har blitt forelagt saken i saksbehandlingsfasen, og vil også behandle den ferdige saken i forbindelse med sakens politiske behandling.

Klima- og miljøkonsekvenser

Ingen.

HMS/Folkehelse

Ingen.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kort oppsummering/vurdering:

Det er i liten grad forankret eller definert gode rutiner og praksis som ivaretar CRPD i kommunen på overordnet systemnivå, eller som forplikter ansatte og ledere. Det betyr ikke at det ikke gjøres mye bra på avdelingsnivå/enhetsnivå og i møte med enkeltmennesker, som samlet sett imøtekommer de forventningene som ligger i nasjonal lovgivning utledet av konvensjonen. Samtidig kan det oppleves noe uoversiktlig, så et forbedringspotensial kan være å øke bevisstheten rundt konvensjonen og dennes prinsipper, slik at man kan gjenkjenne disse i den nasjonale lovgivningen som kommunens ulike områder arbeider etter. Et slikt fokus vil kunne øke bevisstheten, og derigjennom også gi enda bedre treffsikkerhet og helhet for de tiltak man faktisk iverksetter. Det vil også bli lettere å rapportere på effekter, da man ved økt kunnskap, vil være mulig å gjenkjenne det indirekte opphavet til tiltaket man har gjennomført, eller ønsker å gjennomføre.

Parallelt bør det utvikles og forankres gode rutiner og evalueringsparametere som bidrar til utvikling og oppfølging av tjenester i tråd med prinsippene i CRPD, samtidig som man finner en balanse hvor økonomi og bærekraft ivaretas.

Gevinstene for tjenestebrukere og innbyggere vil kunne være økt mestring, bedre livskvalitet og økt selvstendighet. Gevinsten for kommunen og dennes ansvarsområde vil være en mer tydelig forankring av tiltakene, høyere bevissthetsnivå, bedre koordinering og oversikt, og bedre økonomikontroll. Og en bedre by å leve i for alle. Særlig vil et høyere bevissthetsnivå om konvensjonens formål og målgruppe kunne gjøre at alle brukere av våre tjenester naturlig ville bli innlemmet i tankesettet og slik nyte godt av forventningene i konvensjonen. Uavhengig av om funksjonsnedsettelsen er medfødt, eller ervervet gjennom rusavhengighet, alderdom, psykisk sykdom eller en fysisk skade.

Konklusjonen er at man finner at kommunen overholder sine forpliktelser, og at man er positive i sin tilnærming til et videre arbeid med å utvikle organisasjonen til å yte enda bedre på kjerneområdene som kan knyttes til CRPD. Det ville være fordelaktig å kunne finne ressurser til å systematisere arbeidet bedre på et overordnet nivå, for å kunne følge utviklingen bedre, og slik kunne etterspørre og iverksette videre utvikling av eksisterende tiltak, og ta opp i seg nye tilnærminger. Dette vil være en kvalitativ heving av dette arbeidet, men vil også kreve ressurser. Dette er en utfordring, slik den total økonomisk situasjon er. Man vurderer altså at kommunen overholder sine forpliktelser, og at man er positive i sin tilnærming til et videre arbeid med å utvikle organisasjonen til å yte enda bedre på området.

Det foreslås at bystyret tar saken til orientering.

Punkt 57/24: Høringssvar - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester

Bilag

Vedtak Form, 20112024, Sak 108/24, Høringssvar - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester

Vedtak RPF, 11112024, Sak 68/24, Høringssvar - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester

Vedtak Eldre, 11112024, Sak 52/24, Høringssvar - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester

Vedtak HELSEUTV, 12112024, Sak 65/24, Høringssvar - Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester

Høringssvar prioriteringsveileder

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024019090
Saksbehandler Styrk Fjærtoft Vik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oppvekstutvalget	05.11.2024	57/24
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	11.11.2024	68/24
3 Eldrerådet	11.11.2024	52/24
4 Helseutvalget	12.11.2024	65/24
5 Formannskapet	20.11.2024	108/24

HØRINGSSVAR - NASJONAL VEILEDER FOR PRIORITERINGER I KOMMUNALE HELSE- OG OMSORGSTJENESTER

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.11.2024 SAK 57/24

Oppvekstutvalgets innstilling

Formannskapet vedtar forslag til høringsinnspill på "Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester".
(Enst.)

05.11.2024

Punkt 58/24: Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen

Bilag

Vedtak RPF, 11112024, Sak 65/24, Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen

Vedtak , 05112024, Sak 5/24, Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen

Vedtak Form, 20112024, Sak 110/24, Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen

Vedtak byst, 27112024, Sak 172/24, Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen

Vedtak HELSEUTV, 12112024, Sak 67/24, Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen

Vedtak Eldre, 11112024, Sak 56/24, Forenkling av søknadsprosess BPA- ordningen

Tilsyn BPA endelig rapport

Vedlegg 1 Statistikk - utvikling av BPA ordninger i Kristiansand kommune

Vedlegg 2 Oversikt over søknader og antall klagesaker_

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024023807
Saksbehandler Ellen Kristin Torgersen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	11.11.2024	65/24
2 Eldrerådet	11.11.2024	56/24
3 Oppvekstutvalget	05.11.2024	58/24
4 Helseutvalget	12.11.2024	67/24
5 Formannskapet	20.11.2024	110/24
6 Bystyret	27.11.2024	
7 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2024-25	05.11.2024	5/24

FORENKLING AV SØKNADSPROSESS BPA- ORDNINGEN

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.11.2024 SAK 58/24

Oppvekstutvalgets innstilling
Bystyret tar saken til orientering
(Enst.)

05.11.2024

Punkt 59/24: Hjertesoner og trafikksikkerhetsplaner for skolene - forslag til videre arbeid

Bilag

Vedtak Form, 06112024, Sak 104/24, Hjertesoner og trafikksikkerhetsplaner for skolene - forslag til videre arbeid

Vedtak ARMU, 31102024, Sak 192/24, Hjertesoner og trafikksikkerhetsplaner for skolene - forslag til videre arbeid

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024024246
Saksbehandler Gro Kathrine Solås

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Areal- og miljøutvalget	31.10.2024	192/24
2 Oppvekstutvalget	05.11.2024	59/24
3 Formannskapet	06.11.2024	104/24

HJERTESONER OG TRAFIKKSikkerhetsplaner for SKOLENE - FORSLAG TIL VIDERE ARBEID

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.11.2024 SAK 59/24

Oppvekstutvalgets innstilling

Formannskapet stiller seg bak forslag til videre arbeid med hjertesoner og ber administrasjonen:

- Utpeke koordinator for arbeid med hjertesoner og trafikksikkerhetsplaner for skolene som angitt i anbefalinger for videre arbeid.
- Prioritere holdningsskapende arbeid for at færrest mulig kjører barna til skolen. (Enst.)

05.11.2024

Punkt 60/24: Orientering om forprosjekt, Fact ung

Bilag

Vedtak HELSEUTV, 12112024, Sak 59/24, Orientering om forprosjekt, Fact ung

Dato 4. oktober 2024
Saksnr.: 2024022652-1
Saksbehandler Astrid Benestvedt
Godkjent av

Saksgang
Oppvekstutvalget
Helseutvalget

Møtedato
05.11.2024
12.11.2024

Orientering om forprosjekt, Fact ung

Forslag til vedtak

Oppvekst/ helseutvalget tar saken om forprosjekt Fact ung til orientering.

Sammendrag:

Kristiansand kommune har i partnerskap med Avdeling for barn og unges psykiske helse (ABUP) ved Sørlandet sykehus HF søkt om og fått innvilget prosjektmidler til å gjennomføre et forprosjekt i Fact Ung. Det er ansatt prosjektleder i 100% stilling, som startet 01.05.24, som skal utrede og beskrive vei videre for treffsikkert å møte unge som vokser opp i Kristiansand med store og sammensatte behov. Frist for søknad om eventuell videreføring av prosjektperiode eller prosjektmidler til opprettelse av et Fact ung team er 01.04.25.

Dette er en orientering om hva Fact ung innebærer, og arbeidet som er utført i forprosjektperioden frem til nå.

Bakgrunn for saken:

Fact står for «Flexible Assertive Community Treatment» og kan oversettes til fleksibelt, aktivt oppsøkende behandlingsteam i lokalmiljøet. Bakgrunn for at det ble søkt om midler til forprosjektet, var at man så en økning i kompleks problematikk ned i alder hos barn som vokser opp i byen vår. Det ble utført alvorlige kriminelle handlinger, rusbruk gikk ned i alder, og det var parallelt en uro og frustrasjon for at man ikke klarte å hjelpe de som strevde aller mest på tvers av tjenester.

Ved oppstart av forprosjektet kom det i tillegg frem at det er økning i innleggelser av barn fra Kristiansand ved ABUP, det er flere flyttinger i regi barneverntjenesten og flere søknader om botiltak til barn under 18 år med bakgrunn i omfattende helseutfordringer og utviklingsforstyrrelser. Det fremkom også informasjon om at det er en bekymringsfull økning av barn som ikke klarer å delta i skolehverdag og opplæringstilbud. I nasjonal opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse er det tydelige føringer om at kommuner bør vurdere å etablere et Fact ung tilbud for barn og unge som "strever mest".

Informasjon om Fact ung:

Fact ung er en samhandlingsmodell mellom kommuner og spesialisthelsetjenester til

ungdommer i alderen 12-25 år med psykiske- og/eller rusutfordringer, med behov for langvarig og tilpasset oppfølging. I Kristiansand er det allerede to voksenteam i Fact som administreres av sykehuset. Målgruppen for et eventuelt Fact ung team er ungdommer i alderen 12-18/20 år, og teamet vil være administrert av kommunen.

Fact ung team er som nevnt et tverrfaglig sammensatt team som skal gi integrert og langvarig behandling til ungdom med store og sammensatte behov. Teamet skal organiseres som en forpliktende samhandling mellom kommune og spesialisthelsetjeneste, hvor erfaringskompetanse skal engasjeres både i forprosjekt, prosjektperiode og i varig drift.

Inntakskriteriene vil være «mildere» problemstillinger enn for Fact voksen teamene, og hvert forprosjekt skal utrede og beskrive målgruppe for sin kommune. Årsaken til det er at utfordringsbildet blant ungdomsgruppene er ulike, og at kommunene organiserer hjelpetilbudet ulikt. Diagnoser er ikke avgjørende for hvem som inkluderes til oppfølging fra teamet, men **funksjonsnedsettelse som følger av** for eksempel skolefravær, kriminalitet, avhengighet, utfordringer i familien, seksualitet og annet, er av betydning.

De første 4 årene kan kommune/spesialisthelsetjenesten søke om en stor andel statlige prosjektmidler for oppstart av Fact ung team. Parallelt må både sykehus og kommune bidra med egne ressurser, og det må legges en bemanningsplan for videreføring i «egen regi» allerede før prosjektet starter. Forprosjektperioden skal synliggjøre hvilke finansieringsmuligheter som finnes, og identifisere mulig allokering av nåværende ressursbruk – både i kommunen og spesialisthelsetjenesten. Det foreligger vedtak i Helsefelleskapet (som er den formelle samarbeidsarena mellom kommune og sykehuset) om at spesialisthelsetjenesten skal bestrebe like helsetjenester i alle Agders kommuner.

Forprosjektperioden:

Forprosjektet startet i mai-24 og vil bli avsluttet når ny søknad om forlenget finansiering er klar, eller det blir besluttet at partnerskapet ikke skal videreføres eller et Fact ung team er kommet i ordinær drift som et forpliktende samarbeid mellom kommunen og Abup.

Forprosjektet skal blant annet gjøre en grundig utredning av målgruppe, teamstørrelse, organisering og fristilling av midler i aktuelle og involverte tjenester.

Styringsgruppe og arbeidsgruppe

Som del av prosjektet ble det opprettet arbeidsgruppe og styringsgruppe, hvor erfaringskompetanse er inkludert i begge gruppene

Deltakere i styringsgruppen Fact ung:

- SSHF/ABUP - Avdelingsleder Iris Anette Olsen

Kristiansand kommune v.

- Livsmestring – Kommunalsjef Inger Ingebretsen
- Forvaltning og koordinering – Kommunalsjef Lisbeth Udland Bergstøl
- Barne- og Familietjenester – Kommunalsjef Jon Wergeland (Prosjekteier)
- Skole – assisterende kommunalsjef Roy Wiken
- Erfaringsungdom : Steffen Qad

Deltakere i arbeidsgruppen for Fact ung:

Prosjektet er et samarbeid mellom direktørområdene Helse og Mestring, Oppvekst og ABUP, ARA (Avdeling for rus og avhengighet) på SSHF. Arbeidsgruppen er bredt sammensatt. Deltakerne er stort sett avdelingsledere som representerer: PPT, Skolene ved Mobilt team og Tinntjønn skole, Avdelings for oppvekstmiljø og forebyggende tjenester, Ungdomstjenesten, Ungdomshelsetjenesten, Helsesykepleier i grunnskolen og familieveilederne, Barneverntjenesten, Forvaltning og koordinerende tjenester, en

erfaringsungdom og ABUP ved AAE (Akutt Ambulant Enhet) og ARA på sykehuset.

Utredningspunkter i forprosjektet:

For å finne ut av om det er behov for å etablere et Fact ung tilbud i Kristiansand har prosjektleder fått i oppdrag å avklare følgende i forprosjekt perioden:

- Hvem er målgruppen for tilbudet?
- Hvor stor er målgruppen?
- Hvordan er de som jobber med målgruppen i dag organisert og hvordan er ressurser fordelt?
- Hvordan bør teamet eventuelt organiseres?
- Beskrive hvordan teamet skal finansieres utover prosjektmidler?
- Hvilken arbeidstid bør teamet ha? Lokasjon?
- Andre nødvendige avklaringer?

Etter oppstart har prosjektleder hatt workshops og innspillmøter med over 30 aktører som jobber med - eller er i kontakt med målgruppen i dag.

Fokuset har vært å få hjelp til å beskrive målgruppen, og spesielt om det er noen problemstillinger som skiller seg ut i Kristiansand. I tillegg til Helsedirektoratets "føringer" for Fact ungs målgruppe, viser innspills møtene at unge i målgruppen i Kristiansand spesielt sliter med høyt skolefravær/ liten ingen deltakelse i skole/dagtilbud, rusbruk ned i bekymringsfull lav alder, og å få til god samhandling/samansvar på tvers av tjenester.

Målgruppen vil være:

Målgruppen er unge mellom 12-18/20 år og deres familier, hvor det er moderat til alvorlig funksjonsfall på flere områder i livet. Dette vises ved ulike kombinasjoner av skolevansker, isolasjon, rus, kriminalitet, psykisk lidelse og sosiale vansker. Eksisterende tjenester og instanser strever med å gi treffsikker hjelp, og det er behov for langvarig- og koordinert innsats. Den unges funksjonssvikt skal være mulig å rette opp, og hensikten er å bidra til å forhindre en videre alvorlig skjevutvikling.

Prosjektleder er nå i gang med å kartlegge størrelse på målgruppen, hvordan de som jobber med målgruppen er organisert og hvordan ressurser er fordelt i de ulike tjenestene. Fokuset gjennom vinteren blir å presentere for Oppvekstutvalget, Helseutvalget og styringsgruppen hvordan et team faglig kan innrettes, hvilke utgifter et team vil medføre, hvilken finansiering som kan sikres gjennom allokering av ressurser internt både på sykehuset og i kommunen, og hvilke prosjektmidler som kan bidra til oppstart de første fire årene. Målet er at det, ut fra kartleggingen som gjøres, rundt nyttår 2024 kan tas stilling til om det skal opprettes et Fact ung team. Dersom styringsgruppen anbefaler etablering av et Fact ung team vil også faglige beskrivelser og nødvendige økonomiske prioriteringer innarbeides i økonomiplan for 2026-2030.

Den 24.09 møtte prosjektleder og erfaringsungdom Ungdommens bystyre. De har blant annet rusbruk og psykisk helse som fokusområder i sitt arbeid, og var blant annet opptatt av hvordan hjelpere møter barn og unge som strever tungt. De presiserte blant annet hvor viktig det er at hjelpere av og til har mulighet for å være fleksible både på sted, tidspunkt og hyppighet når de møter unge i målgruppen. Komiteen ytret ønske om å følge med på prosjektet, og ville gjerne uttale seg ytterligere når det blir naturlig.

Erfaringer fra de 25 andre kommunene som har Fact ung i Norge, er at tilbudet er til stor hjelp for unge og deres familier som strever, og har strevd over lang tid. Et Fact ung team meldes også å være avlastende for tjenester som har ansvaret for oppfølging av komplekse og sammensatte livsutfordringer som unge og deres familier kan stå i.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak):

Utvalget tar informasjonen om forprosjekt FactUng til orientering.

Punkt 61/24: Muligheter for utsatt og fremskutt skolestart i Kristiansand

Bilag

Vedtak Form, 06112024, Sak 102/24, Muligheter for utsatt og fremskutt skolestart i Kristiansand

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024024199
Saksbehandler Eivind Eikeland

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oppvekstutvalget	05.11.2024	61/24
2 Formannskapet	06.11.2024	102/24

MULIGHETER FOR UTSATT OG FREMSKUTT SKOLESTART I KRISTIANSAND

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 05.11.2024 SAK 61/24

Oppvekstutvalgets innstilling

Saken tas til orientering
(Enst.)

Oppvekstutvalget ber administrasjonen sørge for at alle foresatte får informasjon om mulighetene for fremskutt og utsatt skolestart før siste året i barnehagen.
(10/1)

Forslag:

Repr. Nicolai Østeby (H) fremmet følgende fellesforslag fra Høyre og FrP:
«Oppvekstutvalget ber administrasjonen sørge for at alle foresatte får informasjon om mulighetene for fremskutt og utsatt skolestart før siste året i barnehagen.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.
Fellesforslaget fra Høyre og FrP ble vedtatt med 10 mot 1 stemme (AP)

06.11.2024